

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 octombrie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 mai 2017, declarat de avocatul Stratan Corina în numele părții vătămate și civile Biserica „xxxxxxxxxx”, reprezentată de către Lupașco Denis, în cauza penală în privința lui

Melnic Igor xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 27.09.2016 - 18.10.2016,
2. Instanța de apel: 07.11.2016 - 24.05.2017,
3. Instanța de recurs: 21.08.2017 - 11.10.2017;

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 18 octombrie 2016, Melnic Igor a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Conform art.88 alin.(3) Cod penal, în termenul de pedeapsă aplicat i s-a inclus termenul aflării în arest preventiv de la 06.07.2016 pînă la 04.09.2016, ceea ce constituie un echivalent al muncii neremunerate în folosul comunității cu 60 de zile, pe un termen de 120 ore, rămânându-i spre executare 40 de ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Acțiunea civilă a părții civile a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului acesteia să se expune instanța în ordinea procedurii civile.

S-a încasat de la Melnic Igor în beneficiul Centrului de Medicină Legală de pe lângă Ministerul Sănătății cheltuielile judiciare în legătură cu efectuarea expertizei în mărime de 1245 lei.

2. Prima instanță, examinând cauza în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Melnic Igor, în perioada cuprinsă de la 19 iunie 2016 până la 21 iunie 2016, fiind în înțelegere prealabilă cu trei persoane, în privința cărora cauza a fost disjunsă în procedură separată, având intenția de îmbogățire, cu scopul de a însuși bunuri din avutul altei persoane, prin deteriorarea geamului, au pătruns în biserica „xxxxxxx” din s.xxxxx, r-nul Edineț, de unde pe ascuns au sustras un amplificator, două lădițe decorative, bejuterii confecționate din aur și argint, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de xxxxx lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către reprezentantul părții vătămate și civile Biserica „xxxxxxxxxxxxx”, D.Lupașco, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa cu

închisoare pe un termen de 2 ani, cu admiterea integrală a acțiunii civile, fiind dispusă încasarea de la inculpat a prejudiciului material în sumă de xxxxxxxx lei și cel moral în sumă de xxxxxxxx lei, pe motiv că pedeapsa stabilită de prima instanță este una prea blândă, la care nu a ținut cont de prevederile art.61 Cod penal, de pericolul grav al faptei comise, nefiind respectat principiul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului, de împrejurările cauzei, și anume de faptul că infracțiunea a fost comisă premeditat, de un grup de persoane; instanța nu a ținut cont de persoana inculpatului, care nu este la prima abatere de lege, anterior săvârșind două infracțiuni similare de furt și că nu a reparat pe deplin dauna materială cauzată prin infracțiune.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 mai 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de reprezentantul părții vătămate și civile, D.Lupașco.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, prima instanță just a ajuns la concluzia vinovăției lui Ig.Melnic în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal, deoarece probele enumerate în partea descriptivă a sentinței, ce au fost studiate în cadrul cercetării judecătorești, în coroborare una cu alta, demonstrează vinovăția acestuia în sensul învinuirii aduse și corect, prin încheiere protocolară, a admis cererea ultimului și a examina cauza penală în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, deoarece inculpatul a recunoscut fapta săvârșită, a depus sub jurământ declarații consecutive referitor la cele comise, care coroborează cu restul probelor administrate pe caz și prezintă o situație clară și fără dubii a circumstanțelor de fapt.

De asemenea, instanța de apel a conchis că pedeapsa stabilită inculpatului de prima instanță este în corespundere cu cerințele art.2, 7, 61 alin.(2), 75, 78 Cod penal, la care instanța a ținut cont de gravitatea și motivul infracțiunii, de persoana acestuia, de circumstanțele atenunate și agravante, de caracteristica de la locul de trai, de condițiile de viață a inculpatului, de comportamentul lui și atitudinea față de faptele comise, cât și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui Ig.Melnic, concluzionând că pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității îl va determina pe inculpat să conștientizeze încă o dată fapta comisă, să se resocializeze, să se corecteze și pe viitor să se abțină de la comiterea faptelor penale.

Astfel, instanța de apel, verificând argumentele invocate în cererea de apel, prin care s-a solicitat încasarea de la inculpat a prejudiciului material în sumă de xxxxx lei și a prejudiciului moral în sumă de xxxx lei, a menționat că, această solicitare a apelantului, este una neconfirmată prin careva probe, deoarece nu a anexat nici o probă care ar confirma pretențiile materiale și, fiind audiat în calitate de reprezentant al părții vătămate și civile la 27.06.2016, a indicat că prejudiciul îl estimează la xxxxx lei, după care a și fost recunoscut ca parte civilă anume pe această sumă, iar la 22.09.2016, bunurile sustrase au fost restituite.

Într-adevăr, în prima instanță, D.Lupașco a solicitat termen pentru a aprecia și a concretiza cuantumul acțiunii civile, însă careva concretizări în acest sens nu a făcut, din care motiv prima instanță, conducându-se de prevederile art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, just a admis în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra acesteia să se expună instanța în ordinea procedurii civile, fiindcă a fost stabilită doar suma despăgubirilor bunurilor sustrase, fără a fi evaluat și costul geamului deteriorat.

Cu privire la completarea acțiunii civile de către avocatul C.Stratan, prin care s-a solicitat încasarea sumei de xxxxx lei cu titlu de pagubă materială și xxxx lei cu titlu de pagubă morală, instanța a respins-o, considerând-o neîntemeiată, deoarece bunurile sustrase au fost restituite, fiind nerecuperat doar costul geamului stricat ca urmare a furtului comis, care nu a fost evaluat, astfel că partea civilă nu mai poate pretinde și la contravaloarea bunurilor. Mai mult, instanța a reținut că, D.Lupașco ca reprezentant al

părții civile, la urmărirea penală a susținut că valoarea bunurilor sustrase constituie suma de xxxx lei, indicând și categoriile lor, care i-au fost restituite, fără a invoca ulterior furtul și a altor bunuri, în urma căreia i-a și fost înaintată învinuirea lui Ig.Melnic, conform evaluării bunurilor de către D.Lupașco, care nu a fost contestată de acesta.

De asemenea, instanța de apel referitor la acțiunea civilă concretizată, a conchis că evaluarea și actele de procedură din altă cauză penală nu pot fi puse la baza acestei cauze penale. Totodată, instanța de apel a reiterat că partea civilă biserica „xxxxx” nu poate solicita încasarea prejudiciului moral, fiindcă nu a avut de suferit fizic sau psihic.

Lipsit de temei a considerat instanța de apel și invocarea, precum că lui D.Lupașco i-a fost încălcat dreptul la traducător și nu i-au fost explicate drepturile și obligațiile procesuale, deoarece ultimul în cadrul urmăririi penale a scris cerere și a fost audiat atît în limba de stat, cât și în limba rusă. Toate actele au fost semnate de acesta fără careva obiecții și i-au fost aduse la cunoștință drepturile și obligațiile, fapt ce denotă că a înțeles conținutul acestora, fiind preântâmpinat de răspundere penală pentru darea mărturiilor false conform art.312, 313 Cod penal. Ulterior, D.Lupașco nu a înaintat cerere sau demers, în care ar fi invocat careva încălcări a drepturilor sale, precum nu a obiectat nici la încălcarea dreptului la traducător sau că nu i-au fost explicate drepturile și obligațiile procesuale, iar faptul că a declarat apel în limba de stat, pe care l-a semnat, prezentându-și argumentele privind dezacordul cu sentința, confirmă că dânsul posedă limba în care a fost întocmit acest act.

Neîntemeiată a considerat instanța și cererea privind examinarea cauzei în ordine de apel după regulile generale prevăzute de prima instanță, deoarece la admiterea cererii de examinare a cauzei în ordinea prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, careva încălcări nu s-au stabilit. La acea etapă procurorul a fost de acord cu cererea înaintată de inculpat, considerând că fapta este stabilită, calificarea este corectă și că probele administrate la faza urmăririi penale sunt suficiente pentru condamnarea inculpatului. De aceeași părere a fost și procurorul participant în instanța de apel, care s-a pronunțat pentru respingerea apelului și modificării învinuirii în sensul agravării, pe motiv că judecarea cauzei are lor doar în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și susținute de acuzator în ședința de judecată. Totodată, în acest aspect invocând și faptul că apelantul, prin apel, nu a solicitat reîncadrarea acțiunilor inculpatului, dar a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și acțiunii civile, care a fost admisă în principiu, urmând ca asupra quantumului acesteia să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, la 06 iunie 2017 și, respectiv la 20 iulie 2017, a declarat recurs ordinar avocatul C.Stratan în numele părții vătămate și civile Biserica „xxxx”, reprezentată de preotul paroh D.Lupașco, care se vor examina ca un recurs unic, în care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.4), 5), 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu transmiterea cauzei la rejudecare, pe motiv că lui D.Lupașco i-a fost încălcat dreptul la interpret, deoarece acesta este de naționalitate ucrainean și nu posedă limba de stat, dar atât la urmărirea penală, cât și în instanța de judecată ultimul nu a beneficiat de serviciile unui interpret și nu i s-au explicat drepturile și obligațiile procesuale, astfel nu s-a bucurat pe deplin de drepturile sale la un proces echitabil; - instanța de apel incorect a constatat că D.Lupașco nu a obiectat la încălcarea dreptului la traducător și că nu i-au fost explicate drepturile și obligațiile procesuale, fiindcă acesta nu a cunoscut la acea etapă că persoana care figura în proces în calitate de interpret nu avea această funcție, activând în calitate de asistent judiciar în cadrul instanței; - instanța de apel incorect a constatat că prima instanță just a dispus examinarea cauzei în procedura simplificată, în absența părții vătămate, care nu s-a prezentat din motiv că în prima ședință de judecată i s-a acordat termen pentru concretizarea acțiunii civile, astfel instanța prematur s-a expus asupra admiterii cererii inculpatului de examinare în condițiile art.364¹ Cod de

procedură penală; - neîntemeiată este și soluția instanței de apel de respingere a cererii privind examinarea cauzei după regulile prevăzute pentru prima instanță, eroare ce afectează grav soluția, deoarece partea acuzării, la faza urmăririi penale, nu a stabilit corect valoarea prejudiciului cauzat părții vătămate, acesta fiind unul deosebit de mare, în urma căreia acțiunile inculpatului urmau a fi calificate în baza art.186 alin.(5) Cod penal, ca și în cazul coparticipanților săi, în privința cărora cauza a fost disjunsă în procedură separată, însă, care a fost pornită pe aceiași faptă și la baza calificării acțiunilor stă raportul nr.0356055 din 17.02.2017 emis de camera de Comerț și Industrie din r-nul Edineț, prin care s-a constatat că valoarea bunurilor sustrase și restituite reprezentantului părții vătămate și civile este în mărime de xxxx lei, probă pe care instanța de apel a ignorat-o, și care urma a fi luată la baza calificării acțiunilor lui Ig.Melnic; - instanța a ignorat faptul că pe cauză penală în privința coparticipanților s-a stabilit prejudiciul cauzat în mărime de xxxx lei, fiindu-le înaintată învinuirea în baza art.186 alin.(5) Cod penal; - incorect instanța a respins acțiunea civilă cu privire la prejudiciul material, ignorând prevederile art.1398, 1414, 1416 alin.(4) Cod civil, cât și cel moral, deoarece acesta reiese din starea de șoc, stres pentru întreaga biserică și comunitate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textelor recursului, avocatul C.Stratan în numele părții vătămate și civile Biserica „xxxxx” a invocat ca temeiuri de casare a hotărârii judecătorești art.427 alin.(1) pct.4), 5), 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii, cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, lipsind temeiuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii judecătorești contestate.

Colegiul penal reține că argumentele de bază pe care le invocă recurentul în recurs se referă la faptul că examinarea cauzei în prima instanță a avut loc în lipsa reprezentantului părții vătămate, D.Lupașco și la încălcarea dreptului acestuia de a fi asistat de un interpret.

La acest capitol Colegiul remarcă că, potrivit actelor cauzei reprezentantul părții vătămate, D.Lupașco a depus plîngere la organele de resort în limba de stat (f.d.8 v.1), iar reieșind din procesul-verbal de audiere din 27.07.2016, contrasemnat de D.Lupașco, acesta a fost de acord să dea declarații în limba de stat, pe care o posedă (f.d.38 v.1). La finele terminării urmăririi penale, fiindu-i prezentate materialele de urmărire penală pentru cunoștință, dânsul careva obiecții în acest sens nu a înaintat, prin urmare se prezumă că posedă limba de stat. Faptul că în ședința de judecată din 10.10.2016 D.Lupașco a fost asistat de interpret, care în cadrul instanței are funcția de asistent judiciar, nu contravine prevederilor art.85 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, la care face trimitere recurentul, deoarece, în ședința de judecată la care a fost prezent D.Lupașco cercetarea judecătorească nu s-a început, iar acesta nu a formulat cereri de recuzare a interpretului. Mai mult, în ședința menționată, D.Lupașco a înaintat demers, prin care a solicitat amânarea examinării cauzei pentru a concretiza acțiunea civilă, fiind înștiințat sub semnătura că următoarea ședință de judecată va avea loc la 18.10.2016, ora 13.30, la care dânsul nu s-a prezentat fără

a invoca careva motive (f.d.164 v.1). În situația data, instanța corect a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului D.Lupașco, prin încheiere protocolară, pe motiv că acesta, fiind legal citat, nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a anunțat motivul neprezenței sale (f.d.166 v.1), contrar prevederilor art.60 alin.(2) Cod de procedură penală.

Pe motivele reținute supra, Colegiul penal conchide că, la caz, dreptul lui D.Lupașco la un proces echitabil nu a fost încălcat.

Subsidiar, argumentul recurentului, precum că instanța prematur s-a expus asupra admiterii cererii inculpatului de examinare a cauzei în condițiile art.364¹ Cod de procedură penală, de rând ce a acordat termen reprezentantului părții vătămate pentru concretizarea acțiunii civile, nu poate fi reținut, deoarece inculpatul Ig.Melnic, în temeiul art.364¹ alin.(2) Cod de procedură penală, a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu a solicitat administrarea de probe noi, totodată solicitând examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, fapt confirmat prin înscris autentic (f.d.161 v.1). Faptul că lui D.Lupașco i s-a acordat termen pentru concretizarea acțiunii civile, nu dă temei instanței de a nu accepta examinarea cauzei în procedura simplificată, de rând ce inculpatul a fost de acord *cu învinuirea adusă și cu încadrarea juridică a faptei*, recunoscându-și vina în săvârșirea infracțiunii imputate.

Totodată, Colegiul penal constată că, din motivul neprezentării nemotivate a reprezentantului părții civile în ședința din 18.10.2016, instanța, reținând prevederile art.225 alin.(3) Cod de procedură penală, corect a admis acțiunea civilă în principiu, lăsând soluționarea acesteia în procedura civilă.

Lipsit de temei este și argumentul recurentului, precum că partea acuzării, la faza de urmărire penală nu a stabilit corect valoarea prejudiciului cauzat părții vătămate, acesta fiind unul deosebit de mare și acțiunile lui Ig.Melnic urmau a fi calificate în baza art.186 alin.(5) Cod penal. La acest capitol Colegiul penal atestă că, examinarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conțin semnele unei infracțiuni mai grave și învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare.

Totodată, sub aspectul vizat, Colegiul reține și faptul că, reprezentantul părții vătămate și civile a solicitat casarea sentinței primei instanțe în latura stabilirii pedepsei și în latura civilă, de unde rezultă că sentința nu a fost contestată referitor la încadrarea juridică a faptei, or, potrivit art.427 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Concomitent, urmează de evidențiat și faptul că argumentele invocate în recurs de către recurent au fost deja obiect de judecare în instanța de apel și aceasta, respectând prevederile art.414 alin.(3) și art.417 alin.(1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și asupra celor invocate în cadrul judecării cauzei, iar careva noi argumente în recurs nu au fost indicate.

Prin urmare, analizând materialele cauzei, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate de către avocatul părții vătămate și civile C.Stratan.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocat în numele părții vătămate și civile, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Corina Stratan în numele părții vătămate și civile Biserica „xxxxxxx”, reprezentată de către Lupașco Denis, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 mai 2017, în cauza penală în privința lui Melnic Igor, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 noiembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu